

N:o 12.

Redaktör och utgifvare: **FRANS J. HUSS.**
Expedition: Olofsgatan 1 (Hötorget 6), 1 tr. upp öfv. gård.

Stockholm den 12 Juni 1891.

Pris: Helt år 5 kr., Lösnr 25 öre.
Annonspri: 10 öre petiträden (15 öre utl.).

Årg. 11.

Pietro Mascagni.

I början af 70-talet vandrade en mörklagd gosse med tunga steg till gymnasiet i Livorno. Och osäkert är, om han någonsin kom fram, ty han brukade hellre smita in i Congregazione di San Luigi Gonzaga, der mästern Bianchi undervisade honom i sång; han hade nemligen en god altröst och sjöng med i messan. Fadren, en bagare, ville nödvändigt ha pojken till advokat, men denne bet ihop tänderna på, att han skulle bli musiker. Hemma hade han åt sig arrangerat en liten kyrka, der orgeln representerades af någon sorts glasharmonika. Men en vacker dag kom farsgubben, trött på det ständiga messandet, och vräkte utan respekt för helgedomen både orgel och altare in i sin bakugn.

Men musikvurmen brann icke upp på samma gång, och för att trösta sin musikaliske son måste faderen köpa honom ett gammalt piano för 70 lire (52 kr.). Och nu blef det en kontinuerlig symfoni, en sannskyldig musikalisk hexdans och Blocksbergsfest, till dess slutligen grannarne kommo inrusande och både för själ och pina att få slippa jordbäfningen. Den musikrasande fick då ordentlig undervisning på instrumentet af mästern Antonio Biagini. Men han nöjde sig icke dermed, utan lät äfven i hemlighet inskrifva sig såsom elev i Soffredinis musikinstitut, der man fick lära både harmoni, kontrapunkt, orkestrering och allt möjligt. När fadren fick veta detta, skummade han af raseri

och stängde in det ohjelpiga advokatfröet tills vidare.

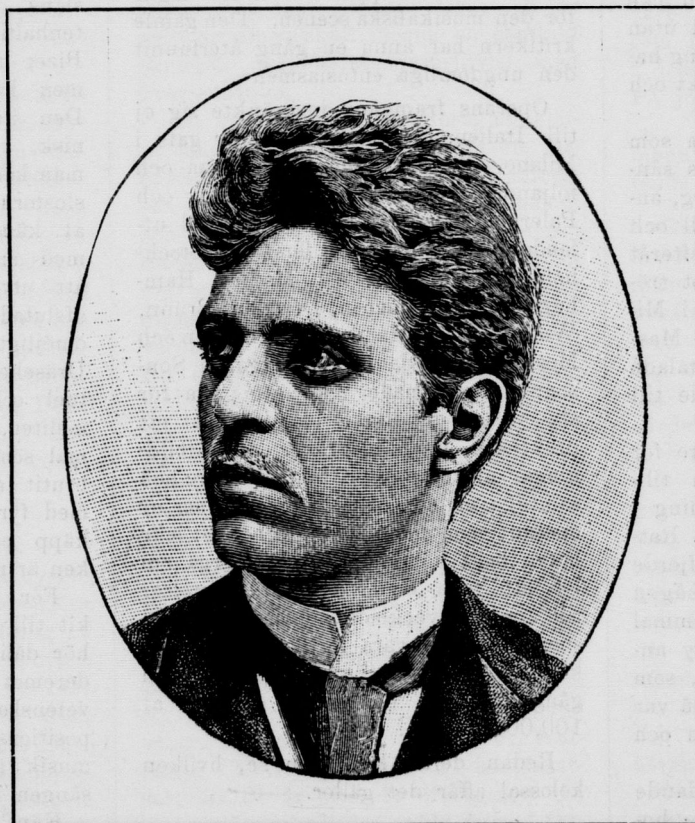
Men nu uppträdde på skådeplatsen en sådan der gammal hygglig och rik onkel, som är vanartade ynglingars förtjusning och skydd. Farbror Stefano hade af Soffredini hört, att den unge Mascagni var en lofvande knopp — ehuru icke just som advokat betraktad — och han tog honom i sitt hus, möblerade två rum åt honom, köpte ett piano med Mozarts porträtt och lät honom klinka musik dagen i ända.

Följden af klinket blef slutligen en opera i två akter med titel *In filanda*, som såg dagen 1881, då dess upphofsman nått nära aderton år (han var

född den 7 december 1863). Farbror Staffan ville nödvändigt att den skulle uppföras, och tack vare Soffredinis bemedling kom den verkligen i scen och upplefde en triumf, som Mascagnis memoartecknare, Jacopo Magroni, inte vågar närmare beskrifva, af fruktan att ej bli trodd. Man kan dock tänka sig att den var storartad, när till och med fadern blef omvänd.

Med *Filanda* under ena armen, en *Pater* och ett *Ave* under den andra gaf sig nu den unge tonsättaren i väg till expositionen i Milano, och vid den internationella musikmönstringen derstädes tillerkändes han en mention honorable, första klass. I glädjen komponerade han Schillers *Alla gioja* (An die Freude), men glädjen tog slut genom farbroderns död, som tvang honom att återvända till sin far. En ersättning fick han dock dels i en beneficeställning i sin hemort, dels i en välvillig mecenat som på sin bekostnad lät honom studera vid konservatoriet i Milano.

Här började för honom ett nytt lif. I hans födelsestad hade lokalpatriotismen gjort honom till en storhet, i Milano försvann han i hopen. Med ifver slog han sig på studierna och hade dervid en gynnare i läraren i harmoni och kontrapunkt, Saladino, som han efter lektionens slut brukade följa till porten under ifrigt samspråk öfver musikaliska problem. Hans missmodiga stunder uppmuntrades af tillgifna vänner, som eggade honom att sätta i musik en text *Ratcliff*. Då hans vän Puccini firade en triumf med en opera på teatern Dal

Pietro Mascagni.

Verme, sprang Mascagni i famnen på honom under lifliga lyckönskningar.

Nå se — sade Puccini — den förste, som skyndar att lyckönska mig, är just den som kan skriva mycket bättre än jag!

Från den stunden fick Mascagni ingen ro. Alla hans drömmar i farbroderns hus kommo åter öfver honom och han förtärdes af längtan att få uträtta någonting. Han vandrade på undangömda vägar under grubbel öfver framtiden, och kom han då händelsevis in på någon mera befolkad gata, skyndade han att dölja sig, för att icke de förbigående skulle märka tårarna i hans ögon. Inför sina vänner tvang han sig med våld att visa en munter uppsyn. Och så en vacker dag försvann han från Milano.

Han hade tagit tjänst som orkesterdirigent i ett resande operettsällskap, ett af dessa, som behovet för tillsammans för en tid och nöden löser upp. Det reste 1885 genom Piacenza, Reggio, Parma och upplöstes i Bologna. Med ett nytt sällskap reste han till Neapel, men knappt ditkommet, upplöstes äfven detta. Han tog plats hos ett tredje, som gaf sig af till Genua, och under vägen dit såg han i Pisa för sista gången sin första flamma.

Mascagni var sedan barndomen förälskad i en flicka i Livorno, och då han låg i Milano, skrefvo de till hvarandra dagligen. Men under operettlivets frestelser hade han råkat in i en flyktig förbindelse med en ung sängerska. Hans flamma anade oråd, blef svartsjuk, sökte upp honom i Pisa och var mycket kall emot honom; och en månad senare skref hon till honom, att hon återtog sitt löfte, emedan hon icke ville gifta sig med en vagabond utan samhällsställning, hvilken ingenting hade uträttat och skulle dö obemärkt och eländig.

Slaget träffade hårdt, men den som led mest deraf, var den stackars sängerskan. Hon såg Mascagnis sorg, anklagade sig såsom orsaken dertill och rymde från sällskapet; straxt efteråt dog hon. Livornesiskan deremot tröstade sig lättare; hon blef gift i Milano, och en tid senare träffade Mascagni en buffasångare, som omtalade att äfven han bland andra hörde till hennes försmädda fästmän.

Emellertid gick det allt sämre för Mascagni. Visserligen fick han tillfälle att efter sällskapets upplösning i Ascoli-Piceno fullborda sin opera *Ratcliff*, och det gick med fart, ty fjerdelen skrefs på tjugo dagar, utan någon instrumental hjälp mer än en gammal viol. Men så måste han taga ny anställning i Neapel hos en trupp, som skingrades efter en månad, och då var han alldeles utblottad, nedslagen och sjuk.

En ädel kvinna fattade medlidande med honom, tröstade och botade honom. Han kände sig tacksam derför,

och då äfven denna kvinna stod ensam i världen, föreslog han henne att de skulle förena sina öden. De gifte sig.

Mascagni skref in sig i ett nytt sällskap och kom med detta till Cerignola i slutet af 1886. Här intresserade sig befolkningen för honom och erbjöd honom att stanna såsom pianolärare, hvilket hans hustru, som snart skulle blifva mor, äfven tillrådde. Då dessutom för hans skull der inrättades en kommunal orkesterskola, hvaröfver han nämndes till direktör, så fick han sålunda i den lilla staden en knapp utkomst, men hans lif förbittrades vid tanken på, att han der var som begravnen för världen och hans ärelystna drömmar stäckta.

Men midt i detta mörker kom som en stråle underrättelsen om den af Sonzogno öppnade musikaliska pristäflan. Mascagni uppmuntrades till försöket och eggades i arbetet af sin hustru; »utan henne skulle jag vara förlorad» — säger han sjelf.

Kommissionen utvalde bland de insända operorna tre, som hon lät uppföra. *Cavalleria rusticana* var en af de tre, och på aftonen den 17 maj 1890 förklarade Roms publik med entusiastisk och exempellös enstämmighet, att Mascagni var segraren. Kritiken i Rom ansåg ock, utan skilnad i färg och partiståndpunkt, att täflingen hade afslöjat ett äkta italienskt ingenium med spontan, flödande, originell melodi och dramatisk känsla, och nestorn för recensenterna, Marchese d'Arcais — som dog kort efteråt — skref bland annat: »Jag slutar, glad att få helsa hoppet om bättre dagar för den musikaliska scenen. Den gamle kritikern har ännu en gång återfunnit den ungdomliga entusiasmen».

Operans framgång inskränkte sig ej till Italien, der hon samma år gafs i Milano, Florenz, Bologna, Genua och följande året i Neapel, Venedig och Palermo, utan hon flög snabbt till utlandet, ovanligt nog först till Stockholm, sedan till Pest, Madrid, Hamburg, Prag, München, Dresden, Brünn, Wien, Gotha, Hannover, Schwerin och Moskva tills dato. Förläggaren Sonzogno försummade icke att puffa för sin vara och utgaf bland annat ett praktband med biografier och afbildningar af kompositör, textförfattare och samtliga artister samt större scener ur operan; men hans oförsigtighet att icke hafva bedt novellförfattaren Verga om lof att taga en af dennes berättelser till ämne, invecklade honom i en tvist, som nu säges vara förlikat på det villkor, att Sonzogno betalar till Verga en gång för alla den nätta summan at 100,000 francs!

Redan deraf kan man se, hvilken kolossal affär det gäller.

* * *

Att Mascagnis friska och talangfulla opera skulle väcka uppseende i hans fosterland, var naturligt, framför allt kanske genom nyheten i sitt folkliga ämne, ehuruval den icke är så genialisk som Boitos »Mefistofele» och Verdis »Otello». Men att den i sjelfva Wagners fädernesland skulle framkalla en särskild, entusiastisk broschyr, det är högst märkvärdigt — eller kanske snarare rätt förklarligt, såsom en pendant till den stora affällingen Nietzsches förutgående lofprisning af Bizets »Carmen», hvilken opera med det högre snillets försprång redan förut i Frankrike betecknat ungefär samma uppslag som »Cavalleria» i Italien. Tydligt är, att man äfven i filosoter-nas land åter börjar längta efter populär hållning och melodi som ett plus till den fordran på dramatisk sanning, hvilken kan sägas ha varit i växande sedan mer än ett sekel tillbaka, ehuru den tillgodosetts på ett olikartadt sätt af germaner och romaner. Att nu Heinrich Pudor, författaren till nämnda broschyr (Zur Erklärung der *Cavalleria rusticana*, Dresden 1891), ser alldeles för mycket hos Mascagni och är alltför orättvis mot Verdi och andra, hindrar icke, att hans bok är ett märkligt tidstecken och innehåller åtskilliga pikanta omdömen, hvadan en öfverblick af några hufvudpunkter här torde vara på sin plats.

Författaren frågar sig efter orsaken till den hastiga framgången af »Cavalleria» och finner svaret i orden »sanning och natur». De senare årens musik, säger han, var i allmänhet osann; den var gjord men icke känd. Meyerbeers operor pösa af hyckleri och känslans osanning. Gounod är den vattenhaltigaste af alla komponister. Hos Bizet finna vi nog känslans sanning, men han saknar dess djup och adel. Den italienska operamusiken var cynisk, rå, gemen. Hos Wagner har man känslans sanning, känslodjup och känslorhet; men han går i stegringen af känslor och lidelser samt i slöseri med användning af medel så långt, att utvecklingen i hans riktning är afslutad och ett vidare framskridande omöjligt. Brahms' musik saknar själ. Dräsekes likaså, ehuru den är spiri-tuel och lärd. Reinecke är en tummeliten, hans känsla den af en gammal sömmerska, som gråter för det hon brutit af sin nål. Jadassohn dansar med fyrdubbla kontrapunkten och rider käpp på koralfugan, men att musiken är något annat, tycks han inte veta.

För publiken har musiken uedsjunkit till ett lekverk. Till en god diner hör dålig musik. För musikernas skrå deremot existerar musiken blott såsom vetenskap, harmoni, kontrapunkt, kompositionslära. Man har glömt, att all musik är härmning af sång, och att sången kommer från själen.

Känslorna låta sig ej kommenderas. Känslan måste man känna. Denna

sanning i känslan finnes i »Cavalleria rusticana», som icke erbjuder några spetsfundigheter, då instrumenteringen är enkel, harmonien enkel, dekorationen enkel. Det är hvarken skåde- eller praktstycke. Men hvarje not är sann. Man tror på den. Dertill kommer, att denna opera är moralisk; den leker icke med moralen, såsom hittills både den franska och italienska operan gjort.

Efter en utförlig analys af operan fortsätter derpå författaren (sedan han gjort ett obefogadt utfall mot Verdi, hvilket på sin höjd träffar dennes tidigaste kompositioner) sålunda: Mascagnis musik har ingenting af den nu öfliga doktrinarismen, af de nuvarande kontrapunktikernas lärdom. Han sjunger ej som en professor, utan som en fågel, han grubblar icke, han skapar. Är hans musik nationell? Ja, icke i vulgär mening italiensk, men i sann mening. Jemförom den italienska folkkaraktären med den tyska! Der njutning, här längtan. För italienaren är världen en bild, för tysken en tanke. Mascagni kämpar icke med tonerna och gräver i dem, han sjunger sina sånger och fröjdas åt dem; han anatomiserar icke sina tema, utan när han sjungit ett nog, sjunger han ett annat. Om icke »Cavalleria» vore så äkta italiensk, skulle hon hvarken vara så verk-sam eller så god. Ty hvarje äkta konst är nationell. Handeln är internationell, vetenskapen äfven, men konsten icke. Derfor må ju ingen tysk taga efter Mascagnis kompositionssätt, blott renheten, djupet och sanningen deri bör tagas till mönster.

Naturligtvis återklingar Wagner här och der, säger författaren. Hvarje musiker — menar han — står för nuvarande medvetet eller omedvetet under wagnermusikens bann. Men då de flesta eftergöra Wagners harskande och spottande, så har Mascagni till-egnat sig hans anda. Likaså förhåller sig med Mascagnis ställning till Bizet, blott att denna återklingar ännu mer än Wagner. Ingen må undra, att någon kan erinra om både Bizet och Wagner. Nietzsche var wagnerian och blef bizetian. Hvarföre skulle ej Mascagni kunna antaga det bästa hos båda? För öfrigt eger Mascagni hvad Bizet saknar, dramatisk känsla, passion (Leidenschaft), ej blott passioneradt väsen (Leidenschaftlichkeit).

* * *

Så långt den omtalade broschyren. Man skulle väl icke vilja underskrifva allt deri, minst dess öferskattning af sitt ämne. Det nya i Mascagnis opera är detsamma som i »Carmen», det rent folkliga och realistiska ämnet, utan historisk grannlätsapparat som hos Meyerbeer, utan mytologisk och symbolisk djupsinnighet som hos Wagner, ett försök till förenig af serians och comiquens uttrycksformer, ledmotivet och

deklamatoriet hand i hand med kulletten. Mascagni står mindre direkt under Wagners bann än under Verdis och Bizets, af hvilka den ene varit hans föresyn för ensemblerna, den andre för folktonerna. Men rätt har broschyrförfattaren utan tvifvel deri, att Mascagni är uppriktigt hängifven sin tolkning och *sann* i sina känslor, och *derför* tror äfven åhöraren på honom, till och med der, hvar-est hans stil ännu är konventionell och hans bönder vandra på väl höga konturnstyltor.

A. L.

Ytterligare något om svensk-lutherska kyrkosången — egna och andras åsigter i frågan.

Hypatius vidhåller i sin andra uppsats uttrycket: »vår fattiga kyrkosång». Vi instämna gerna deri, ty fattigdom må det väl kallas, att vår kyrkliga koralbok ej förmår tillfredsställa det naturliga behovet af en bestämd melodi till hvarje psalm i vår liturgiska psalmbok. Tankarne här-om äro delade, det veta vi, och åtskilligt talar både *för* och *emot* det inskränkta melodiantalet — 290 — vi äga till våra 500 psalmer: *för* det-samma, eftersom de skola läras »utan-till» (man har ännu ej hunnit öfvervinna denna fördom i afseende på kyrkosången, fastän »långkatekesen» m. m. ej behöfver läsas utantill) och *emot*, emedan det är ett verkligt fattigdoms-bevis, att ej hrr musici kunna hålla jemna steg med psalmpoeterna och för god ordning skull bestå en särskild passande melodi att införlifvas med hvarje psalm.

Att vår gällande koralform är »im-populär», torde få anses som ett för-hastadt uttryck af hr H., ty Häffnerska koralen är *enkel* både till melodi och harmoni samt dertill konsequent i afseende på stil och form och hvad vill man mer begära i och för en menighetssång? Skäligen intet, om man verkligen vill behålla menigheten vid sin sängrättighet i lutherska kulten. »Allt det höga är enkelt, ett barn kan fatta dess mening», säger Tegnér. Skulle då icke den enkla koralen vara fattlig och populär för en menighet samt lättare att sjunga, än en konst-lad? Jo, visserligen.

Hvad reformationens första koral-konst angår, så kunde Luthers kyrko-musikaliska föreståndare, uppfostrade i den katolska sångskolan, icke så lätt frigöra sig från denna skola och bryta sig in i den nya idéen för menighets-sång. Likväl finner man af J. Walthers, Cl. Goudimels m. fl:s körtönsat-ser, att de år efter år öfvergingo allt mer och mer till den enkla *satsen*. Om dess »blomstringstid» hafva vi olika

omdömen. Luther sjelf talade någon gång om »Eselgeschrei». Berggrens, Lindemans och Sandströms yttranden om de gamla s. k. rytmiska kyrko-sångerna äro kända. Den sistnämnde säger, att de saknade både meter och rytm, såvidt gamla uppteckningar gifva vid handen. Ja, vi hemställa, huru-vida det kunde lända vår kyrkliga me-nighetssång till fromma om vi upptoge de gamles koralform: Cantus firmus i tenoren, släpande binoter, synkoper, utesluten ters i vissa 3-klinger, upp-taktsnoter af fördubbladt tidsvärde, oklara förhållningar, för att ej tala om felaktig harmonisering, orytmisk peri-odbyggnad m. m. Ingen uppriktig kyrkligt sinnad fackman lär vilja åter-vända till denna reformationskoralens barndom.

Beträffande det »blomsterdoft» som 1695 års koralbeundrare funnit, så medgifva vi också, att kanske ingen af nutidens koralmän skulle kunnat bättre lösa sin uppgift än 1695 års koralredaktion gjorde till *den tidens psalmverk*. Till dess mångsidiga me-ter, stundom utan både rim och reson, fordrades verkligen mycken fyndighet och god beräkning för att åstadkomma ett antagligt koralarbete. Dertill er-fordrades icke blott hela och halfva utan äfven tjerdedels och åttondedels noter, knappast nog ändå. Trippel-takten var ock oundbärlig för halfno-ternas itudelning på sina ställen, och sammanläggning af två eller flera no-ter blef äfven nödig här och der. Låtom oss blott se huru nr 192 i 1695 års psalmbok (nr 24 i 1819 års psalm-bok) lyder:

»Allenaste Gud i himmelrik
vare lof och pris för alla dina nåder,
som han hafver gjort i jorderik
i dessa här nådeliga dagar:
På jorden är kommen stor glädje och
frid;

menniskan må väl glädjas vid
Guds ynnest och goda vilja.»

Reflexionerna göra sig sjelfva. Det är klart att »gehörets» godtycklighet måste anlitas för att komma väl ifrån poesien, och kan man lätt föreställa sig, huru sången af en allmänhet tog sig ut i dylik blandad och oregelbun-den meter. Det måste alltså anses särdeles oeftertänksamt att vilja passa in vår tids *regelbunda* psalmpoesi uti den gamlas brokiga koral. Häffner tog i detta fall jemna steg med poe-sien i enkelhet, för vinnande af ryt-miskt skick och ordning i den kyrk-liga menighetssången, och det må ej klandras af rättänkande lutheraner! — Ja, svenska messan! Den är delvis misslyckad. Hvilken tavitologi uti för-sta strofen till »tackom!» Huru ömk-ligt låter ej ordet »di-i-i-g» uti *kyrie*, äfven de upprepade höga tonerna till »Kristus».

En passande tonsats till »englasån-gen» är ett länge erkänt behof, syn-

nerligast sedan presterna, tvärtemot ritualen, numera sjunga *hela* sången, och detta på en ton, som är mycket olämplig till *den* glädjesången, och som illa stämmer tonsinnet till följande metriska gloria. De *korta* responsorierna äro just ej tilltalande. Bäst lyckade äro »Helig» och »O, Guds lam». Uttröttad, som Hæffner var af koralarbetet, får man öfverse med hans tarfliga messa. Åtskilliga mer eller mindre lyckade försök till förbättring af Sv. messan äro offentliggjorda. Tyvärr ega vi ingen auktoriserad svensk messa — ett bevis på höga vederbörandes liknödhet. Derför sjunges stundom på egen »behaglig melodi». Hypatius föreslår en messa för hvarje af kyrkoårets tidsdelar, adventstiden, jultiden o. s. v. Det vore väl bra, men det bör anses lyckligt om vi kunde få en hygglig messa, ord och ton passande tillhopa. Ville presterna befördra församlingssången, så kunde de bestämma vissa psalmer för *dessa olika tider*, åtminstone till »predikstolsvers» samt in- och utgångsverser för samtliga dithörande gudstjenstdagar.

Hvad Hypatius yttrat om kyrkokörer gilla vi fullkomligt. De blifva dock svåra att få till stånd och blifva nog för alltid ett önskningsmål, enligt nästan allmänt misslyckade försök i den vägen. Illa valda extra sånger i den allmänna gudstjensten väcka också förargelse, som hr H. riktigt anmärker. I stället för katolska »vesper» skulle vi kunna förorda s. k. *andliga konserter* eller sångfester emot en mycket billig entré till sångarnes uppmuntran.

Hr H., likasom en hvar, finner visserligen att *något* bör göras för att få en rationel sång i vår svensk-lutherska gudstjenst; men sättet och medlen äro ej lätt funna. På sätt och vis ega vi materiel dertill: goda och dyrbara orgelverk, skickliga organister och kantorer (isynnerhet de från Musikaliska akademien), delvis goda sångare bland presterskapet, goda församlingsröster samt liturgiskt lämplig psalm- och koralbok. Men detta oaktadt är vår kyrkosång i allmänhet icke att berömma. Man måste först forska efter de egentliga orsakerna till vår mindre lifvade kyrkosång i närvarande tid. Enligt vårt förmenande beror allt på en förkolnad kärlek till lutherska kyrkan, till dess »sköna Herrans gudstjenst» och till dess institutioner. Socialismen och secterismen hata statskyrkan och detta hat inverkar på det enfaldiga folket, och många kyrkans tjänare» smittas också deraf. Under sådana förhållanden verka dessa ej godt i kyrkan, aldraminst hvad kyrkosången angår.

Under så kritiska förhållanden är det ej lätt att råda bot, vi skulle dock vilja tro, att nitälskande organister kunna åstadkomma rätt mycket till kyrkosångens upplifvande genom regi-

strering, nyansering, *melodiföring*, måttligt tempo, god takt, smakfulla andrag o. s. v. allt efter omständigheterna och under förutsättning, att en sådan ärlig kyrkotjenare njuter en anständig aflöning. Har han liten eller ingen lön, må han likväl *con amore* sköta sin tjänst, eller afsäga sig densamma. Presterskapet kan ock verka mycket till sångens förbättring dels genom eget föredöme med messning dels genom uppmuntran och förmaning till församlingen att ej blygas för att öppna munnen till bön och lof med egen röst, i öfverensstämmelse med Guds befallning och kyrkans ritus. Denna bör i allmänhet troget följas, likaså den fastställda koralboken) minimitabellen är tillåten — ej anbefald — för kyrkor utan orgel. Vår koral är till sin karaktär, storhet, enkelhet, allvar och skönhet, afsedd att sjungas af en stor massa folk på en gång. Alltså inga figurerade kyrkosånger för menigheten. Sådana störa i allmänhet den religiösa andakten.

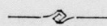
Men till sist kommer den frågan: Huru skall en sådan religiös anda i afseende på kyrkosången kunna vinnas? Vi må då först söka orsaken till den sjungande kyrkans aftynande sånglif. Detta, som mycket annat, beror på *uppföstran*. Fordon fick barnet först lära sig vaggång, vidare modrens morgon- och aftonbön och ytterligare husfolkets söndagseftermiddagsandakt med sång, jemte en och annan tonlåt under veckans lopp. Detta om allmänheten. Jo, piltarne i lärdomsskolan uppföstrades också i sång, utslutande kyrkosång. Koralsång minst en timme dagligen», heter det i äldre skolförfattningar. Sålunda utvecklades intresset för den *sjungande* kyrkan. Denna uppföstringsgrund kan nu anses slopad. Sång öfvas visserligen nu ock, både i folk- och lärdomsskolor, men det mesta är af det lätta slaget, någon del kanske af religiös art såsom Davids psalmer af G. Wennerberg m. m. Här af vår tids liknödhet och okunighet i den rent kyrkliga sången i svensk-lutherska kyrkan, i dess under tidens lopp odlade skick i sammanhang med vår tids högstämda och regelrätta psalmpoesi. Hvems är väl skulden härtill? Vi fråga blott! Inte är det folkets, som mestadels får »släppa till violerna», då frågan är om »millionerna»; detta senare dock icke till skicklige och arbetande sång- och musikföreståndare vid kyrkorna och skolorna. Vi måste erkänna, att en del af det yngre presterskapet har på senare tid visat ett aktningvärdt nit för kyrkosång, men vi nödgas med smärta tillägga: *icke alltid visliga*, såvidt det stöter på secterism eller katolsk propaganda. En sådan verksamhet, fastän välment, skadar vår svenska kyrka. Vi sända fördenskull vår hjertliga lyckönskan till Södermalms kyrkosångförening, som med sin verk-

samhet åsyftar koralsångens höjande bland allmänheten. Mätte många sådana föreningar uppstå och uppmuntras af komunerna och dessas presterskap. »Skolreformen» bör ock omhulda kyrkosången i ren luthersk anda och förbättrade musiklärarelöner.

Vi känna oss nu skyldige att sluta vårt kanske redan alltför långa andragande, bugande oss alltså för hr Hypatius sägande:

Tack för vänligt tankeutbyte! *

En röst från folket.

Kort genmäle till »En röst från folket».

Att mina anspråkslösa artiklar om kyrkosångspolemiken skulle väcka en smula uppmärksamhet, var verkligen mer än jag vågat hoppas, och kan ej heller undgå att glädja mig. »En röst från folket» har höjt sig! — Emot mig? — Jag kan knappt säga det. I alla händelser endast delvis. När man får så artiga motståndare som jag fått i »En röst etc.» behöfver man ej frukta att striden skall blifva långvarig. För min del tänker jag inte bli lång alls. Jag vill inskränka mig till att fråga »En röst etc.» — men jag fordrar inte alls något svar, för all del, jag bara frågar ändå — hvart tror ni det skulle leda, om man drog ut konsekvensen ur denna sats, som stod att läsa i eder första artikel: »Att normalnoterna i Hæffners koralbok bestå af halffnoter med fermattecken vid versradernas slut borde snarare anses som fördelar än som fel, *enär gamla organister känna sig mera tillfredsställda med half- än med fjerdedelsnoterna* **...? — Hvad angår edra yttranden om de i vårt land utförda vespergudstjensternas *katolska innebörd* (som blott bevisar att ni ej alls känner deras förhistoria) samt eder atvohet mot införande af de ursprungliga koralrytmerna — om införande af »de gamles koralform» med Cantus firmus i tenoren, utesluten terz, felaktig harmonisering, m. m., m. m., som ni i eder andra artikel framhållit, har aldrig varit fråga — så hänvisar jag endast till den utmärkta artikelserien i tidningen Vårt Land, som skriven af en framstående auktoritet på detta område, varit synlig under maj och juni månader och som framdeles, om jag ej är illa underrättad, torde utkomma i broschyrform.

För öfrigt — tack för edra sympatier!

Hypatius.

* * *

* Vi rätta härmed ett tryckfel i författarens förra artikel i Sv. Musiktidning nr 10, der det på sidan 75, raden 44 uppträffar *oregelbunden*; läs: *regelbunden*.

** Kursiveradt af undertecknad.

De vespergudstjänster, som af direktör Hugo Lindqvist anordnats här i vinter, synas ha gifvit uppslaget till den lifliga diskussion i koral- och kyrkosångsfrågan, som under detta år egt rum. En »Lutheranus» i »Vårt Land» opponerade sig mot dessa såsom ett för den lutherska protestantismen farligt katoliserande element, och fäktingen började mellan de konservativa, som hålla på den gamla Häffnerska koralsången och de liberala som önska mera lif och rytmisk vaxling hos sången i våra kyrkor. Striden har såsom rörande kyrkan hufvudsakligen haft den statskyrkliga tidningen »Vårt Land» till valplats, men äfven Sv. Musiktidning, som förr innehållit artiklar om kyrkosången, har såsom musikalisk facktidning fått vara med om diskussion i denna allmängiltiga musikfråga. Vi hembära härmed vårt tack till de ärade kämpar som gått till strid mot hvarandra i våra spalter, och då frågan nu här blifvit sedd från olika sidor torde våra läsare vara tills vidare tillfredsställda med den belysning densamma genom de insända artiklarna erhållit. För närvarande pågår en större artikelserie i »Vårt Land» med titel: »Om liturgiska vespergudstjänster och luthersk kyrkosång, en liturgisk-musikhistorisk utredning, samt tillika ett genmåle till den sig så kallande »Lutheranus» och hr direktör J. Fr. Törnvall i Linköping» — en artikel, som lär ha till upphof författaren till uppsatsen i Sv. Musiktidning nr 8 om »Gregorio Allegri och hans Miserere», en af de på kyrkomusikens område mest hemmastadda här i vårt land. Vi kunna hänvisa våra läsare till denna vidlyftiga och grundliga artikelserie, såsom ett särdeles fullständigt och intressant inlägg i frågan.

Arrangementer af L. Spohrs tonsättningar.

Till fullständigande af den i nr 9 af oss meddelade katalogen öfver Spohrs musikverk, vilja vi här till tjänst för dem, som skulle önska göra bekantskap med dessa i annan form än den ursprungliga sättningen, ur Schletterers nämnda katalog lemna ett utdrag som upptager hvilka verk som förekomma arrangerade, och uppställa dem i nedanstående ordning, såsom förut antydande tonarten, dur med stor, moll med liten bokstaf.

Verk med pianoackompagnement (violin med piano i stället för orkester). Violinconcert: opus 1 (a), opus 2 (d), opus 7 (c), opus 38 (e), opus 47 (a), opus 55 (d), opus 62 (a), opus 70 (G), opus 128 (e). Première Concertante (h) opus 48; Seconde Concertante (h) opus 88; Concertino (a) opus 79; Second Concertino (E) opus 92; Potpourrie ur »Jessonda»; Potpourrie opus 59;

Grande Polonaise (a) opus 40. — Scen och aria, opus 71.

Klaverutdrag: Der Zweikampf mit der Geliebten, Zemire und Azor, Faust, Jessonda, Der Berggeist, Pietro von Albano, Der Alchymist, Die Kreuzfahrer, Die letzten Dinge, Der Heilands letzte Stunde, Der Fall Babylons, Hymne (opus 98), 84:e Psalmen. (Af dessa Jessonda och Faust i Petersuppl.).

För piano, flöjt, violin, alt och violoncell: Grand Nonetto opus 31.

För violquartett och piano: 4:e Concertante (h) opus 10; Grand quintuor (c) opus 52; 2:e Double Quatuor (Ess) opus 77; Quartett-Concert (a) opus 131.

För violquintett: Double Quatuor (d) opus 65; Notturmo (C) opus 34.

För violquartett: Double Quatuor (d) opus 65; 11:e Concert (G) opus 70.

För flöjt, violin, alt och violoncell: Quatuor brill (E) opus 43.

För flöjt och violquartett: 1:re Concert (c) för klarinett och orkester.

För violin och quartett: Rondo ur 2:e Concertante (för 2 violiner) med quartett; »Sonst und Jetzt», 3:o Concertino (a) opus 110 (för violin och orkester).

För piano, viol och violoncell: Notturmo (C) opus 34; Historische Symphonie (G) opus 116.

För violin, violoncell, flöjt och klarinett: Adagio (F) för fagott (efter Adagio i opus 115).

För violin och piano 4:händ.: »Sonst und Jetzt», 3:e Concertino (a) opus 110.

För piano och violin: Notturmo opus 34; Adagio ur Klarinett-Concert (nr 3 f); Uvertyr till »Der Alchymist»; »Sonst und Jetzt», 3:e Concertino (a) opus 110.

För piano och violoncell: Sonate Concertante (Ess) för harpa och violin, opus 113; Sonat (Ass) för harpa och violin opus 115; Adagio ur Klarinett-concert; Grand duo (E) opus 112 (för piano och viol, arr. af Kummer).

För flöjt och violin: Notturmo opus 34.

För flöjt och piano: Andante med variationer ur Notturmo opus 34.

För klarinett och piano: Adagio ur Klarinettconcerten.

För flöjt: Sonate Concertante opus 113; Sonate för harpa och viol, opus 115; Fantaisie opus 18 för piano och harpa eller viol.

För piano och 4 händer: Uvertyrer till Die Prüfung (nr 2 D), Alruna, Faust, Der Berggeist, Der Alchymist, Jessonda, Macbeth, Zemire und Azor, Pietro von Albano, Der Matrose, Die letzten Dinge, Des Heilands letzte Stunde; Ouverture (nr 1, c) opus 12; Concert-ouverture (D) opus 126; Symphonie nr 1 (Ess), nr 2 (A) opus 49, nr 3 (c) op. 78,

nr 4 »Die Weihe der Töne» opus 86, nr 5 (c) opus 102, nr 6 Historische Symphonie (G) opus 116, nr 7 »Irdisches und Göttliches» opus 121, nr 8 (g) opus 137, nr 9 »Die Jahreszeiten», opus 143; Introduction et Rondo (E) för piano och violin opus 46; Grand Nonetto (F) opus 31; Octett (E) opus 32; Sextett (C) opus 140; Grand Quintuor (c) opus 53; 3:e Quintetto (h) opus 69; 4:e Quintetto opus 91, 5:e Quintetto (g) opus 106; 7:e Quintetto opus 144; Quintetto opus 33; 2:e Double Quatuor (Ess) opus 77, 3:e Double Quatuor (e) opus 87; Grand Quatuor (g) opus 27; Quatuor opus 4 nr 1 (C), nr 2 (G) Adagio; Notturmo (C) opus 34; Duo concertant (g) opus 95 för piano och viol; Rondo alla Spagnuola (C) opus 111, för piano och violin; Fantaisie öfver motiv ur »Der Alchymist» opus 117 för piano och viol; Hymne opus 98; Erinnerung an Marienbad (a) Vals.

För piano och 2 händer: Uvertyrer till Faust, Zemire och Azor, Jessonda, Der Berggeist, Macbeth, Pietro von Albano, Der Alchymist, Alruna; Notturmo (C) opus 34; Double Quatuor (d) opus 65, Concertouverture (D) opus 126; Historische Symphonie (G) opus 116; Erinnerung an Marienbad (a) Vals.

Balduin Dahl.

Kapellmästaren Balduin Christian Florus Dahl, född den 6 oktober 1834 i Köpenhamn, afled å Skjoldlev nära Köpenhamn den 3 dennes. Efter sitt nyss avslutade konserterande här i Stockholm den 30 april, den »afskedskonsert», som blef hans sista, insjuknade Dahl och borttrycktes af ett hjertlidande. Han erhöi först musikundervisning af sin fader, som var musiker, och sedan af den äldre brodern, hofpianisten Peter Waldemar Emil Dahl (född den 3 januari 1823 i Köpenhamn, död i juni 1872 i Göteborg). Då Balduin Dahl som dirigent för Tivoli blåsorkester från 1864 ådragit sig allmän uppmärksamhet, blef han 1872 på rekommendation af professorerna Hartmann, Gade och Paulli vald till dirigent i Tivolis konsertsal efter H. C. Lumby 1872. Hans första uppträdande såsom sådan framkallade fiendtliga demonstrationer från publikens sida af dem som önskat Georg Lumby till sin faders efterträdare. Dahls lugn och dirigentskicklighet afväpnade motståndarne och han blef snart en gunstling hos publiken. Under vintrarna ha Dahls »populära konserter» hört till Köpenhamns mest omtyckta musiktillställningar, och på dessa har utförts jemte god populär musik klassiska verk och en mängd orkesterverk af framstående nutidskomponister, hvarom pro-

grammen till hans konserter i Berns' salong bära vittne. Dahl biträdde med sin orkester, som man vet, Filharmoniska sällskapet i mars förledet år vid utförandet af Bachs Matheus-passion och konserterade då äfven i Berns' salong. Han har äfven konserterat i Norge och i Hamburg. Hans kompositioner, som mest omfatta dansmusik, uppgå till omkring 150. Dahl var innehafvare af Vasaorden och medaljen »Literis et artibus» samt flera andra ordnar och medaljer.

Från Scenen och Konsertsalen.

Kungl. operan. Juni 1, 12. Rossini: *Wilhelm Tell* (Tell hr Simonsen). — 3, Adam: *Konung för en dag* (Nemea, Zelida: fröken Karlsruhn, fru Edling; Zephoris, Piffear, prins Kadoor, Zizel: hrr Ödmann, Henrikson, SELLERGRÉN, Grafström). — 5, Mascagni: *På Sicilien* (Lola: fru Edling), Munktel: *I Firenze*; *Undina*. — 7, 10 Gounod: *Faust* (Valentin: hr Simonsen; *Faust*, *Mefistofeles*: hrr Ödmann, SELLERGRÉN; Margareta, Siebel, Martha: fröknarne Moritz, Karlsruhn, fru Strandberg). — 15, Verdi: *Otello*.

Östermalmskyrkan. Sångsällskapet O. D:s konsert.

Hr Simonsen har fortsatt sitt gästspel å K. operan och haft sin 3:e rol som Valentin i »Faust», hvars återupptagande fick ökad intresse genom de nya representanterna för Margareta och Mefistofeles. Man säger att »Faust» nu är »utsliten», men Gounods mästerverk med sin omvexlande karaktäristiska och uttrycksfulla, melodiska och varmkänsliga musik förlorar ej i värde för den, som ej är allt för blaserad. Operans hufvudroller äro också konstnärliga pröfvostenar. Betrakta vi nu vid denna repris af operan först den gästande konstnärens framställning, så var den mycket berömvärd och framkallade stort bifall. Hr Simonsens vackra stämma modereras här förträffligt och spelet i dödsscenen är väl genomtänkt och gripande. Af intresse var äfven att få höra utförd Valentins aria vid hans entré i andra akten, hvilken aria till en del ingår i uvertyren. Margareta egde en ganska behaglig representant i fröken Moritz. Styrkan i hennes goda sceniska röst modererades här af en för rolen passande vekhet och känslighet, som gjorde hennes framställning ganska tilltalande. Endast i den svåra kyrkoscenen, som fordrar stor dramatisk kraft och rutin räckte den unga konstnärinnans förmåga ej fullt till. Deremot ådagalade hon i juvelarian en utbildad konstnärlighet och smak, som rättvisligen belönades med stort bifall af publiken. Priset i kyrkoscenen tillkom hr SELLERGRÉNS Mefisto, hvars stämma, som sig bör: »en präktig bas», här och öfver hufvud i hela denna rol gjorde vederbörlig effekt och i allmänhet sköttes med mycken ledighet. Äfven det komiska uttrycket kom oftast till sin rätt hos

hans Mefisto, ehuru serenadens hån, så mästertligt uttryckt af Willman, icke af hr S. fick nog stark och komisk betoning. Hr S:s stämma gaf synnerlig kraft åt ensemblen, hvadan såväl trädgårdskvartetten som duelltrion fingo ett i vokalt hänseende ovanligt präktigt utförande på alla händer. Herr Ödmann skördade naturligtvis också bifall såsom Faust. I första akten borde emellertid konstnären och orkestern förena sig om att göra åldringen Faust mera illusorisk i framställningen, så att han icke allt för markeradt framstår som en utklädd yngling med de ungdomsfriskaste krafter i lungor och gester. Fröken Karlsruhn var, som vanligt, en utmärkt Siebel och vann lifligt erkännande efter trädgårdskupletterna. Till fördel för framställningen utslöt hr Simonsen Martha-förbannelsen i dödsscenen.

Med den tillämnade recettföreställningen den 15 d:s, då »Otello» gifves, slutas detta spelår.

Om O. D.-konserten i Östermalmskyrkan äro vi ej i tillfälle att yttra oss. Den gafs naturligtvis för »fullt hus» och, lokalen till trots, under rikligt bifall.

Till våra prenumeranter.

I Svensk Musiktidnings utgifvande inträder nu, såsom vanligt, och i likhet med flera utländska musiktidningar, ett uppehåll i sommar, under "den döda säsongen", då det högre musiklifvet å scenen och i konsertsalongen ligger nere. Från och med 1 september fortsättes tidningen såsom förut med två nummer i månaden.

Redaktionen.

Från in- och utlandet.

Kungl. operan kommer att fredagen den 12 dennes ha sin sista föreställning och avslutar spelåret med Verdis »Otello», som den 15:de gifves till förmån för Stjernströmska pensionsfonden, för hvilken ansvarigheten öfvertogs med Stjernströmska teaterns öfvergång till k. dramatisk.

En ung danska fröken Augusta Noach skulle som i tisdags ha uppträtt som Margareta i »Faust», men i följd af terminens snara afslutning lär detta uppträdande först i höst komma att ske. Fröken Noach har studerat sång för madame Viardot i Paris och i Köpenhamn låtit höra sig som Aida.

K. musik-konservatorium. Under nu tilläandagångna vårtermin hafva följande examina aflagts:

Organistexamen af Josef Lang¹, Rudolf Lundberg, Otto Settergren, Sigrid Wedin och Hanna Åhman.

¹ Icke elev vid konservatorium.

Kyrkosångare-examen af Carl Lambère², Signe Lundberg², Henning Mankell², Gustaf Norén, ofvannämnde Settergren, Alfred Wiklund² och Hildur Winblad².

Examen för behörighet till musiklärare-tjänst vid allmänt läroverk af Anders Blix³, ofvannämnde Mankell och Norén, Ida Larson, ofvannämnde Signe Lundberg, Eva Sundblad och Maria Åkerblom.

Examen för behörighet till musidirektörstjänst vid musikkår af Carl Johan Björling² och August Lindman.

Specialbetyg erhöles nyssnämnde Lindman (klarinett) samt Knut Dahlström², Lennart Hjort⁴ och Ivar Widén² (pianostämning).

Bergs jeton (för elever i orgelklassen) tillerkändes Henric Sahlsberg och Hanna Åhman.

Fru Nissen-Salomans stipendium har för innevarande år tillerkänts Tage Book och Alfhild Larsson.

Öfriga stipendier och gratifikationer, till belopp af 910 kr., tilldelades 18 elever.

Angående inträdessökandes anmälningar nästa termin annonseras i St. Dagblad 1 och 15 augusti.

Djurgårdsteatern, som äfven i år innehafves af direktör A. Bosin, öppnades den 7 dennes med en 4-aktsfars »Kalle Pettersson», fritt efter Salingré bearbetning af A. Bosin och E. Wallmark.

Vid Vasa-teatern äro för nästa spelår nyengagerade:

Fru Erica Jensen-Lindström, som under senaste spelåret tillhört privatlifvet, fröken Gerda Grönberg och hr David Ander från Stora teatern i Göteborg, hrr Justus Hagman och Hugo Rönblad från Bosinska sällskapet, fröken Alfrida Nilsson och hr Anton Salmson från Svenska teatern, fröken Hildegard Ohlsson och hr Arthur Robertson från Folkteatern. Såsom kapellmästare har teatern återförvärfvat hr Herman Berens och som repetitör och biträdande kapellmästare hr Per Lindberg.

Teaterns direktörer, hrr Varberg och Strömberg, afreste nyligen till utlandet för att komplettera repertoaren för nästkommande spelår, under hvilket första nyheten blir »Adam och Eva», lustspel med sång i 4 akter, bearbetning från tyskan af Harald Molander, hvilket stycke, som i Tyskland haft en kolossal framgång, blifvit af Vasateaterns styresmän inköpt med uteslutande rätt för Skandinavien.

Professor O. Byström hade med biträde af sångerskan fröken Gaston och en barnkör »Musikföredrag» i Dalarö

² Har förut vid konservatorium aflagt organist-examen.

³ Har förut vid konservatorium aflagt organist- och kyrkosångare-examina.

⁴ Har förut vid konservatorium aflagt organist- kyrkosångare- och lärare-examina.

kyrka den 31 maj, hvarvid utfördes orgelmusik och svensk psalmsång från äldre dagar; psalmmelodierna genomforskade och harmoniserade af professor Byström. Dessa vackra och intressanta musikföreläsningar komma att flerstädes gifvas denna sommar på landsbygden.

At Fred. Vilh. Klint, den äldre tonsättaren, gafs vid gudstjensten i Kungsholms kyrka en af pingstdagarna en blandad 4-stämmig kör med orgel. Hr Klint, f. d. musiklärare och organist vid Franska reformerta kyrkan härstädes, är född på Gotland 1811 och son af apotekaren derstädes G. F. Klint. Efter aflagd studentexamen i Upsala år 1829 bosatte han sig här för att idka musik. Elev af J. van Boom, blef han sjelf en eftersökt musikalärare; bland hans elever ha varit Oscar Arnoldson, Fredrika Stenhammar, Elfrida André m. fl. Af hans kompositioner må nämnas: Orgelpreludier, tryckta på Abr. Lundquists förlag, 6 st. stråkvartetter, en af dem utgifven på Musikaliska konstföreningens förlag samt en annan hedrad med mention honorable. Sonat för piano, äfven tryckt. Sång vid piano, Andliga körer och sångkvartetter m. m.

Sångsällskapet O. D:s konsertturné, som började den 6 dennes i Stockholm, företages till förmån för »Upsala universitets orkesterfond».

Kören räknar 12 förste tenorer, 10 andre tenorer, 10 förste basar och 15 andre basar. Som solister medfölja operasångarna Max Strandberg och Herman Brag.

Kören, under dir. musices dr Hedenblads anförande, kommer att vidare konserter på nedanstående platser: Norrköping, Linköping, Motala, Jönköping, Skara, Göteborg (der två konserter gifvas), Halmstad, Varberg, Borås, Skövde, Venersborg, Karlstad, Kristinehamn, Filipstad, Örebro, Vesterås och Eskilstuna, der sista konserten under färden gifves lördagen den 27 juni.

Under färden göres en utflykt till Kinnekulle, hvarifrån kören med ångbåt öfver Venern begifver sig till Trollhättan för att bese de väldiga fallen och industrianläggningarna. Midsommaraftonen tillbringar kören i Filipstad. Under midsommardagen hoppas man få tillfälle att göra en utflykt i bergsstadens natursköna omgifningar, sannolikt ångbåtsfärd å sjön Daglösen.

Konsertturnéer komma, utom den redan nämnda, fröken Karlsohns och hr Södermans, att denna sommar företagas af hrr Arvid Ödmann och Salomon Smith, med hr A. Rundberg som ackompanjatör, till hr Norrland, Norge, Göteborg, västkustens badorter och Klampenborg vid Köpenhamn. — Hr Lundmark, Strömberg, Borgstedt och Malmström komma under namn af »K. svenska operaquartetten att efter slutad

operasäsong konserter i mellersta och södra Sverige; pianoackompanjementet kommer att omvexlande skötas af hrr Strömberg och Borgstedt. Programmet upptager såväl solo- och ensemblenummer ur operor, som manskvartetter.

Konstintresse. Tonkonstens förnämligare idkare i vårt land, uppmuntras icke, som bekant, i likhet med vitterhetens, med något ekonomiskt understöd af staten; det är därför glädjande att se våra få framstående tonkonstnärer och särskildt tonsättare på enskild väg stundom gynnas i detta hänseende. Dit kan räknas den hederspresent i klingande mynt, som Filharmoniska sällskapet förärade sin nitiske och skicklige dirigent vid dess sista sedvanliga värfest. Ett än vackrare bevis på ett sådant konstintresse kunna vi anse från Göteborg. Då vår förtjenstfulle tonsättare Emil Sjögren för ett par veckor sedan der konserterade, tillställdes honom en rätt betydlig pekuniär hedersgåfva från musikvänner derstädes hufvudsakligen på initiativ, såsom vi hört, af den sjelf såsom talangfull musiker bekante grosshandlaren Gustaf Fr. Bratt, hvilken i Göteborg på den musikaliska konstens område och i intresse för denna och dess utförare kan jämföras med en Pontus Fürstenberg derstädes, den bildande konstens liberala gynnare.

En festuvertyr, som skall utföras under den snart förestående utställningen i Göteborg, är komponerad af hr Emil Sjögren och kommer att der spelas af Gellrichs goda orkester, hvilken nu konserterar i Trädgårdsföreningen derstädes. Uvertyren lär skola gifvas å en fest, som tillställs af sällskapet »Gnistan», Göteborgs »Idun».

Fru Dagmar Sterky, född Bosse, sjöng nyligen å Kristiania teater på sångaren H. Bruns beneficeföreställning Angelas parti i »Svarta dominon», och hennes prestation har både af publiken och kritiken belönats med lifligt erkännande. »Aftenposten» yttrar bland annat: »Med sin lätta, böjliga röst, en flytande koloratur, musikaliskt moget och vackert föredrag samt ett vinnande, karakteristiskt och liffullt spel eröfrade hon strax från början mycket bifall, hvilket under aftonens lopp var i jemnt stigande med många inropningar».

Svensk sängerska i Italien. Fröken Axelina Sundin från Stockholm debuterade i veckan före pingst som lady Pamela i Aubers opera »Fra Diavolo» på Teatro Manzoni, Milanos förnämsta operascen, där La Scala, som endast är öppen under karnevalstiden, nu är stängd. I Il Mondo Artistico skrives om debuten: »I Pamelas parti debuterade en ny artist, fröken Axelina Sundin, begåfvad med utmärkta sceniska anlag och en vacker röst som erhållit god

skola». Äfven öfriga tidningar uttala sig fördelaktigt om debutanten.

Fröknarna Victoria och Felicia Bundsen, de bekanta båda artistiska svenska systrarna, gäfvos nyligen i sin bostad vid Hyde Park i London en af sina mycket gouterade musikaliska soaréer, hvilken var bevisad af omkring 200 personer, bland hvilka märktes många celebriteter inom Londons högre societet. Det intressanta programmet upptog, säger den ansedda Londontidningen The Gentlewoman. aria ur operan »Italienskan i Algier» af Rossini, sjungen af fröken Victoria Bundsen »på ett så förtjenstfullt sätt som endast en stor artist förmår det. Fröken B. deltog äfven i kvartetten ur »Rigoletto» tillsammans med en framstående rysk sängerska, Maria de Lido samt hrr Penna och Kennigham från engelska operan i London. Den berömda violoncellisten Joseph Hollman, en af de förnämsta nu levande virtuoser på detta instrument, spelade två solonummer och hänförde fullständigt sina åhörare. Äfven flera andra framstående artister läto höra sig och bidrogo till att göra de populära vädinnornas soaré till en verklig musikfest».

Fröknarna Bundsen (eller de Bundsen såsom de här heta) gifva den 23 juni sin stora, årligen återkommande matiné i London. Hertigen och hertiginnan af Sutherland, under hvilkas beskydd matinén gifves, har för den samma upplåtit sitt magnifika palats i St James, Stafford House. Musiksalongen derstädes rymmer 400 personer, och då hvarje biljett kostar 1 guinea (20 kr.) stycket samt dessa matinéer städse bruka vara till trängsel besökta, bör den pekuniära vinsten af matinén bli ganska betydlig. I konstnärligt hänseende anses denna bli en af de mest värderika musiktillställningar under säsongen, enär vid densamma endast medverka mycket framstående artister. Programmet uppräknar bland andra sångaren Foli, violoncellisten Hollman och den äfven här bekanta franska recitatrisen fru Thenard.

Det för sina dyrbara frusterverk bekanta tafvelgalleriet i Stafford House kommer vid tillfället att upplåtas för de matinébesökande.

Filip Forstén vistas för närvarande i London, der han nyligen första gången uppträdde på en matiné, som gafs af pianisten Wilhelm Ganz inför ett högligen distingueradt auditorium, bland hvilket befunno sig flera af den högsta engelska aristokratien samt Christina Nilsson-Miranda, som då befann sig på besök i London. Hr Forstén sjöng romanser af Schumann, Schubert, Svendsen, Kjerulf och Burgmain. »Hans lika klangfulla som böjliga röst, hans förträffliga, fint nyanserade föredrag, beredde honom stor framgång och hans prestationer belönades med

starka applåder», säger en bedömare. Hr Forstén kommer att ytterligare medverka vid flera konserter i London.

Fröken Anna Petterson har åter uppträtt i Köpenhamn som Niniche å Folketeatret derstädes, hvilken dermed avslutade sin säsong för att derefter företaga en länge planlagd Niniche-turné i danska landsortsstäderna med fröken Petterson i titelrollen.

Från teatern till varietén, lär fru Elisabeth Hjortberg och fröken Emma Ekström, senast anställda vid Vasateatern härstädes, komma att, åtminstone för någon tid öfvergå; de ha under våren inöfvat en större repertoar på engelska språket och komma att afresa till London för att der uppträda som duettister på en del större förlustelse-etablissemang.

Svensk musik i Paris. Journal des Débats och Echo de Paris omtala, att den kända sångerskan mad. Soubre utfört ett par utmärkta och distinguerade sånger af den svenska tonsättarinnan Lago, som själf ackompanjerade sina sånger.

Fru Anna Lundberg är från den 1 november detta år engagerad vid Södra teatern för att under någon tid uppträda i gästroller derstädes.

Den omtyckta skådespelerskan har senast uppträtt som gäst vid Arpe-ska sällskapet i Finland och har å Åbo teater spelat titelrollen i offsbachiaden »Mamsell Ettermugg», hvare hon, säger Åbo tidning, excellerade genom sitt pigga spel och sin hurtiga sång. Det största bifallet skördade hon för sitt utförande af en scen ur »Stabstrumpetaren» med de deri inlagda, med förträfflig karakteristisk utförda »dockkuppetterna», hvilka efter starka bifallsyttringar bisserades.

Direktör August Lindberg, som nyss besökt hufvudstaden, afreser inom kort jemte sin fru till Paris dels för studier dels för anskaffande af nyheter till nästa säsong.

Vid Stora teatern i Göteborg är för nästa spelår af direktör Aug. Lindberg engagerade tenoren Mikael Bratborst

samt hr Linden med fru född Jungstedt och hr C. A. Söderman, hvarjemte det förspörjes att bassångaren Helmer Nygren jemväl skulle få anställning vid samma teater.

Fröken Oselio ämnar i sommar begifva sig till Bayreuth för att öfvervara Wagner-festspelen derstädes, särskildt »Die Walküre», i hvilken opera fröken Oselio i slutet af året ämnar sjunga Brünhildes parti.

För nästa säsong är fröken Oselio, bland annat, engagerad i Turin.

Anna Kribel, den här kända, begåfvade norska sångerskan, har nyligen ingått äktenskap med Vittorio Vanzo, en framstående 30-årig italiensk musiker, hvilken nyligen anstälts som kapellmästare vid Scalateatern i Milano. Sångerskan ämnar hädanefter endast uppträda å konserter.

Fredrik Pacius' violin har af den af lidnes arfvingar sålts för en summa af 2,100 finska mark. Anbud hade äfven ankommit från Sverige.

Helsingfors. Finska sångkören M. M. (Muntra musikanter) blef definitivt upplöst den 17 maj. Orsaken synes ha varit svårighet att hålla uppe körens konstnärliga och ekonomiskt oberoende ställning. Genom senaste konserter hade emellertid föreningen blifvit skuldfri. De förändrade förhållandena som på senare tid inträdt i Finland torde ha medverkat till att sångkören upplöstes. M. M. gjorde, som bekant, sitt sista stora triumftåg expositionsåret 1889 genom Stockholm, Köpenhamn, Lybeck, Hamburg, Paris och Berlin.

Efter sammanträdet på hvilket upplösningen beslöts, intogo f. d. och nuvarande medlemmar af sällskapet gemensam festmiddag i Brunnshussalongen till ett antal af 70 personer. Skålar föreslogos för M. M. och dess utmärkte dirigent hr Sohlström, som gjort kören till hvad den varit och som under jubel bars omkring salen. Hr Sohlström tackade i varma och kraftiga ordalag.

Efter middagen utförde kören sång vid Runebergstoden å Esplanaden. Så företogs en utfärd till sjös med ångaren »Runeberg» och vid återkomsten till staden afslutades afskedsfesten i Brunnsparken, hvaribland annat icke mindre än 19 telegram från frånvarande kamrater, deribland 6 telegram afsända från Petersburg, Dorpat, Berlin, Wiesbaden, München och Köpenhamn, upplästes och hälsades med hurrarop.

Stämningen var den bästa, hjertligaste, och festen fortgick till långt fram på morgonen.

Kristiania. Fröken Sigrid Wolf har med stor succés uppträtt här den 8 dennes som

Carmen, hvilken opera då gafs på hennes mors beneficeafton.

Köpenhamn. Första Bötelkonserten här var fätaligt besökt, möjligen till följd af de höga biljettpriisen. Hr Bötel synes ej ha fallit köpenhammarne i smaken. Deremot berömmes mycket fru Heink, en i turnén deltagande alt-sångerska, för präktig röst och solid sångkonst.

Vid Musikföreningens val af ny dirigent efter Gade tillföll 12 röster Emil Hartmann och 12 Franz Neruda. Nytt sammanträde är utlyst för frågans afgörande.

Paris. Fru Sigrid Arnoldson-Fischhof uppträdde den 1 juni eller rättare sagdt gjorde sitt återinträde på Opéra comique i Mignons roll. Som bekant blef hennes beramade uppträdande i »Lakmé» inställt på grund af artistens opasslighet. Representationen artade sig till en fullständig succés för sångerskan, hvilken skördade det lifligaste bifall, såväl efter arian »Connais-tu le pays», som i andra aktens »Styrienne», den stora duon och icke minst efter sista aktens bönscen. Bland dem som varmast applåderade vår landsmaninna märktes Ambroise Thomas och Kristina Nilsson-Miranda.

Bayreuth. Till årets Wagnerfestspel börja generalrepetitionerna den 28 juni och fortsätts till den 17 juli. Under tiden från den 19 juli till den 19 augusti skola gifvas 20 föreställningar: »Parsifal» 10 gånger (19, 23, 26, 29 juli och 2, 6, 9, 12, 16 och 19 aug.), »Tannhäuser» 7 gånger (22, 27 och 30 juli, 3, 10, 13 och 18 augusti), »Tristan och Isolde» 3 gånger (20 juli, 5 och 15 augusti). Som dirigenter skola fungera generaldirektör Hermann Levi från München och direktör Felix Mottl från Karlsruhe. Bland de medverkande märkas följande ryktbara konstnärer: hrr van Dyck, Reichmann, Scheidemann, Fuchs och Alvary, fruarna Materna och Sucher samt fröken Malten. Orkester och kör utgöres med få undantag af samma medlemmar som 1889.

Hvarjehanda.

Händel var med sin resliga figur stor vän af mat och dryck och kunde förtära ansenligt deraf.

En gång kom han in på en matservering i London och begärde middag för tre. Han fick vänta länge och blef otålig.

»Nå, hvarför kommer ni inte med maten?» utropade han slutligen.

»Vi ska' bära in den så fort sällskapet kommer».

»Ja-så!» sade Händel, »hit då med maten prestissimo; jag är sällskapet».

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharmonier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs.! Hufvuddepot för Blüthners världsberömda Flyglar, samt Rö-nischs & Steinweg Nachfolgers utmärkta Pianinos.

Musikaliska Konstföreningen.

De svenska och norska tonsättare, hvilka önska deltaga i nu utlyst täflan, behagade intill nästkommande 1 november till Föreningens expedition, Stora Nygatan 12, inlemnå sina arbeten, hvarje särskildt sådant försedt med motto och åtföljdt af en förseglad skrivelse, hvilken bör upptaga så väl det å arbetet befintliga motto som ock författarens namn. Stockholm i juni 1891.

Styrelsen.

Föreningens fullständiga stadgar erhållas å dess expedition.

Obs. Mycket billigt annonspris i Svensk Musiktidning — 10 öre petitrad — (rabatt vid förnyelse.)

Svensk Musiktidnings Musikalbum V.

Musikbilaga I 1891 innehåller:

För piano: A. M. Myrberg: *Lefnadslust*; Th. Kirchner: *Albumblad*; Ludv. Berger: *Menuett*. — För sång: Em. Sjögren: *Den långa dagen* (Runeberg). Pris 80 öre. (Musikbilaga II: se föreg. nummer.)

INNEHÅLL: Pietro Mascagni (med porträtt) af A. L. — Ytterligare något om svensk-lutherska kyrkosången; egna och andras åsigt i frågan, af »En röst från folket». — Kort genmäle till »En röst från folket», af Hypatius. — Arrangemang af L. Spohrs tonsättningar. — † Balduin Dahl. — Från scenen och konsertsalen. — Till våra prenumeranter. — Från in- och utlandet. — Hvarjehanda. — Annonser.